

„Zdrowa wątroba” to ogólnopolski program prozdrowotny, którego celem jest edukacja nt. profilaktyki chorób wątroby oraz zapobieganie rozwojowi przewlekłych chorób wątroby.

Dlaczego warto wziąć udział w programie?

Powszechność

- na przewlekłe choroby wątroby w Polsce choruje 300–400 tys. osób. Każdego roku z tego powodu umiera ok. 6–7 tys. osób.
- większość przypadków przewlekłych chorób wątroby spowodowana jest nieprawidłową dietą oraz zakażeniem HCV i HBV.

Brak objawów w pierwszej fazie

- ze względu na brak dolegliwości w początkowym okresie choroby, do zdiagnozowania infekcji HCV dochodzi przeważnie przypadkowo (np. podczas oddawania krwi), lub gdy chory zgłasza się do lekarza z objawami wątrobowymi, w bardzo zaawansowanym stadium marskości wątroby.

Marskość wątroby

- stanowi stadium, w którym – w następstwie uogólnionego uszkodzenia mięszu wątroby – dochodzi do jej włóknienia i zmian struktury, co w konsekwencji prowadzi do zaburzeń jej czynności. Marskość wątroby może być również przyczyną raka wątroby, który dodatkowo zwiększa ryzyko zgonu.

Okresowe badania lekarskie pracowników

Wstępne, okresowe i kontrolne badania pracowników to nie tylko obowiązek uzyskania orzeczenia do celów Kodeksu pracy, ale również okazja do zadbania o zdrowie, w tym do podjęcia działań profilaktycznych.

Skoro musisz poświęcić czas na dojazd do poradni medycznej, wykonanie szeregu konsultacji lekarskich, badań laboratoryjnych i testów diagnostycznych, wykorzystaj to jeszcze bardziej efektywnie:

- porozmawiaj z lekarzem o czynnikach ryzyka chorób wątroby i koniecznych modyfikacjach stylu życia,
- wykonaj bezpłatne anonimowe przesiewowe badanie w kierunku zakażenia WZW C (test anty-HCV)*.
WYNIK OTRZYMASZ W KILKA MINUT*

W czasie badań profilaktycznych pracowników często wykonuje się badania czynności wątroby polegające na oznaczeniu poziomu aminotransferazy alaninowej (ALT) i asparaginianowej (AST) oraz bilirubiny w surowicy. Często zdarza się, że parametry te, zwłaszcza poziom ALT, są podwyższone. Co to może oznaczać?

- toksyczny wpływ alkoholu lub przyjmowanych leków (np. w czasie infekcji) na wątrobę,
- toksyczne działanie czynników środowiska pracy,
- zakażenie wirusami zapalenia wątroby, w tym B i C,
- stłuszczenie wątroby,
- wiele innych schorzeń wymagających dalszej diagnostyki.

* Test anty HCV informuje, czy dana osoba ma we krwi przeciwciała przeciwko wirusowi zapalenia wątroby typu C. Pozytywny wynik oznacza, że pacjent przebył zakażenie wzv typu C i jego układ odpornościowy zwalczył zakażenie, albo nadal jest zakazony HCV. Każdy wynik dodatni wymaga dodatkowego badania na obecność wirusa we krwi (RNA-HCV).

Nawet z niewielkie przekroczenie ponad normę poziomu aminotransferazy alaninowej (ALT) w surowicy może oznaczać zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu B lub C. Każdorazowo powinny zostać przeprowadzone badania w kierunku wykluczenia zakażenia.

Czynniki środowiska pracy mogą uszkadzać wątrobę (działać hepatotoksycznie), wywołując:

Organizatorzy:



Patroni:



Główny Inspektor Sanitarny



Polskie Towarzystwo Medycyny Pracy

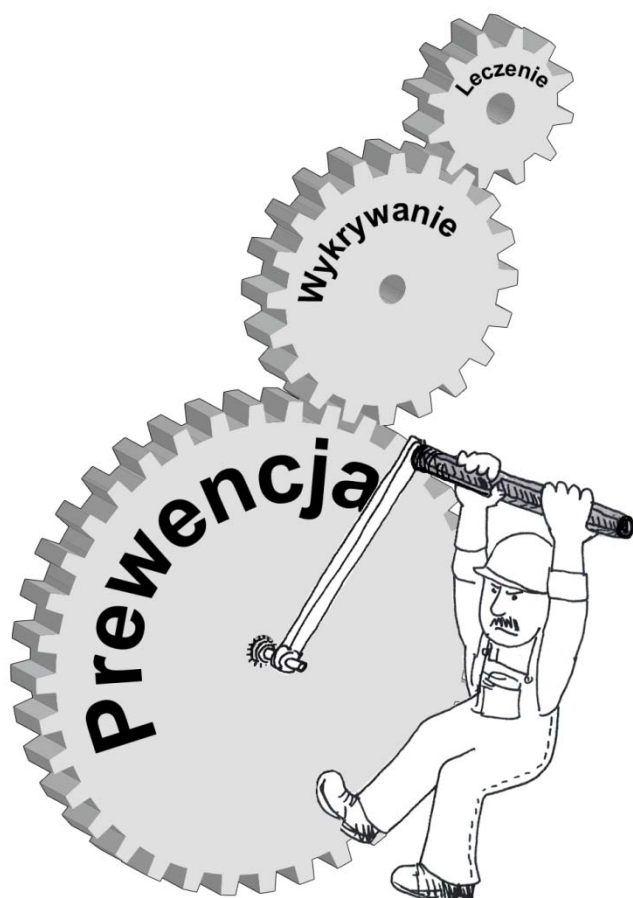


- martwicę oraz stłuszczenie, natychmiast po porażeniu aktywnym czynnikiem toksycznym (np. czterochlorek węgla, czyli tzw. tetra, chloroform, jodoform, tetrachloroetan, fosfor pierwiastkowy);
- stłuszczenie wątroby (np. etanol);
- zastój żółci w drobnych drogach żółciowych (działanie cholestatyczne pochodnych aniliny oraz innych substancji methemoglobinotwórczych);
- przewlekłe uszkodzenia mięszone (np. pestycydy, chlorek winylu, związki nieorganiczne arsenu, rozpuszczalniki organiczne);
- działanie rakotwórcze – dochodzi do rozwoju nowotworu (np. w wyniku przewlekłego narażenia na nitrozoaminę, związki arsenu, dimetylobenzen, aflatoksyny, chlorek winylu (naczyniomięsak wątroby)).

Niektóre choroby wątroby mogą zostać uznane za choroby zawodowe. Dotyczy to:

- ostrego lub przewlekłego zatrucia substancjami chemicznymi, które przebiegają z uszkodzeniem wątroby;
- złośliwych nowotworów wątroby w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi;
- chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw.

Zapobieganie wystąpieniu choroby lub jej rozwojowi we wczesnym stadium zmniejsza absencję chorobową i daje szansę na długotrwałą aktywność zawodową, dlatego też miejsce pracy powinno stwarzać możliwość zdobycia wiedzy na temat ewentualnego skorzystania z działań prewencyjnych, np. wykonania testów przesiewowych.



1. **Prewencja** to zdrowy styl życia, ale także poprawa świadomości zdrowotnej.

2. Prewencja prowadzi do **wczesnego wykrywania** i interwencji zdrowotnej.

Aby wykrywać chorobę we wczesnych stadiach potrzebne są dwa elementy:

- odpowiednie badanie przesiewowe oraz
- świadomość pacjenta, który podda się temu badaniu.

3. Wczesne wykrycie choroby pozwala rozpocząć **leczenie** odpowiednio wcześnie, co zwiększa szansę na powrót do zdrowia I **MNIEJSZĄ ABSENCJĘ CHOROBOWĄ**.

Organizatorzy:



Patroni:



Główny Inspektor Sanitarny



Polskie Towarzystwo Medycyny Pracy



Co należy zrobić?

- dowiedzieć się, czy Państwa lekarz medycyny pracy bierze udział w Programie ZDROWA WĄTROBA, a jeśli nie – zachęcić go, podając kontakt do organizatorów akcji: Stowarzyszenie CEESTAHC (www.ceestahc.org, tel: +48 505 266 204; mail: sekretariat@ceestahc.org)
- na skierowaniu dopisać: program „Zdrowa Wątroba”
- poinformować pracownika o Programie
- Wykorzystać plakat kampanii Zdrowa Wątroba do poinformowania Pracowników o miejscu i terminach badania

Na czym polega badanie?

- Podczas badania wstępnego, okresowego lub kontrolnego można dodatkowo wykonać bezpłatnie badanie przesiewowe w kierunku wirusowego zapalenia wątroby typu C **.
- Badanie przeprowadzane jest za pomocą testu kasetowego TOYO.
- Test jest wykonywany z 2 kropli krwi włośniczkowej pobranej z opuszki palca.
- Wykonanie testu nie wymaga laboratorium analitycznego, a wynik uzyskuje się w ciągu 5-10 minut.
- Test charakteryzuje się bardzo wysoką czułością, sięgającą 99%¹, co oznacza, że w przypadku zakażenia HCV, w 99% przypadków potwierdzi dodatni wynik.

** Badanie jest przeprowadzane anonimowo

¹ Kant J, Möller B, Heyne R, Herber A, Böhm S, Maier M, Liebert UG, Mössner J, Berg T, Wiegand J. (2013) Evaluation of a rapid on-site anti-HCV test as a screening tool for hepatitis C virus infection. Eur. J. Gastroenterol. Hepatol. 25(4):416–420.

Organizatorzy:



Patroni:



Główny Inspektor Sanitarny



Polskie Towarzystwo Medycyny Pracy